

Yotzeir Ohr and Shema: Light, Darkness, and Faith

I. Pesukei D'Zimra (cont)

1. סידור (נוסח אשכנז) - ברכות קריאת שמע

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם. יוצר אור ובורא חשך. עשה שלום ובורא את הכל: **המאיר** לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. מה רבו מעשיך ה'. כלם ברחמיך עשית. מלאה הארץ קניינה: המלך המרום לבדו מאז. המלשכה והמפאך והמתנשא מימות עולם: אלקי עולם. ברחמיך הרבים רחם עלינו. אדון עזנו. צור משגבנו. מגן ישענו. משגב בעדנו: א-ל ברוך גדול דעה. הכין ופעל זקרי חמה. טוב יצר כבוד לשמו. מאורות נתן סביבות עזו. פנות צבאי קדושים. רוממי שדי. תמיד מספרים כבוד א-ל וקדשתו:

2. רמב"ם - הלכות יסודי התורה פרק ב הלכות א-ב

הא-ל הנכבד והנורא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו שנאמר **ואהבת את ה' אלקיך**... והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו. בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואי הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאך ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלקים לא-ל חי

II. A Fight Among Angels

3. סידור (נוסח אשכנז) - ברכות קריאת שמע

תתברך צורנו מלפנו וגואלנו בורא קדושים. ישמבח שמך לעד מלפנו יוצר משרתים ואשר משרתיו כלם עומדים ברום עולם. ומשמיעים ביראה יחד בקול. דברי אלהים חיים ומלך עולם: כלם אהובים. כלם ברוכים. כלם גבורים. וכלם עושים באימה וביראה רצון קונם: וכלם פותחים את פיהם בקדושה ובטהרה. בשירה ובזמרה. ומברכים ומשבחים ומפארים ומעריצים ומקדישים וממליכים: **את שם ה'-ל**, המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא. וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים זה מזה. ונותנים רשות זה לזה להקדיש ליוצאם בנחת רוח. בשפה ברויה ובנעימה. קדושה כלם כאחד. עונים ואומרים ביראה: **קדוש קדוש קדוש ה' צב-אות. מלא כל הארץ כבודו:**
והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים לעמת שרפים. לעמתם משבחים ואומרים:
ברוך כבוד ה' ממקומו:

4. בראשית רבה - פרשה י סימן ו

א"ר סימון אין לך כל עשב ועשב, שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו, ואומר לו גדל

5. ישעיהו פרק ו פסוקים ב-ג

שרפים עמדים ממעל לו... וקרא זה אל זה ואמר **קדוש קדוש קדוש ה' צב-אות מלא כל הארץ כבודו:**

6. יחזקאל פרק ג פסוקים יב-יג

ותשאני רוח ואשמע אחר קול רעש גדול ברוך כבוד ה' ממקומו:
וקול כנפי החיות משיקות אשה אל אחותה וקול האופנים לעמתם וקול רעש גדול:

7. רבינו יונה - מסכת ברכות דף יג עמוד א (בדפי הרי"ף)

רבני צרפת אומרים שמותר היחיד לאומרו דלא הוי בכלל דבר שבקדושה אלא נקדישך שאנחנו מקדישין אותו... אבל קדושה של יוצר שאין אנו מקדישין אותו אלא מזכירין הקדושה שאומרים לו משרתיו מותר ביחיד דאינו אלא כמו ספור

8. סידור (נוסח אשכנז) - קדושה לשחרית של שבת

קָדַשׁ אֶת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם כְּשֵׁם שְׁמִקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בְּשִׁמְי מְרוֹם. כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צָב־אוֹת מְלֵא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
 אֲזוּ בְקוֹל רֵעַשׁ גְּדוֹל אֲדִיר וְחֶזֶק מְשִׁמְעִים קוֹל מְתַנַּשָּׂאִים לְעַמַּת שְׂרָפִים. לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ:
בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְקוֹמוֹ:

9. סידור (נוסח אשכנז) - קדושה למוסף של שבת

נְעַרִיצָךָ וְנִקְדִישָׁךָ פְּסוּד שִׁיחַ שְׂרָפֵי קִדְשׁ הַמְקַדְּשִׁים שְׁמֶךָ בְּקִדְשׁ כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צָב־אוֹת מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
 כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם. מְשַׁרְתָּיו שׁוֹאֲלִים זֶה לְזֶה אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ:
בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְקוֹמוֹ:
 מִמְקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמִים וְיַחַן עִם הַמִּיַּחֲדִים שְׁמוֹ עָרַב וּבִקֵּר בְּכָל יוֹם תָּמִיד. פְּעַמִּים בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד:

III. I Can Say It With My Eyes Closed**10. אלשיך - פרשת ואתחנן פרק ו פסוקים ד-ה**

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. הראוי יאמר, ה' אלקינו אחד...
 כי גם בה' בחינת דין ואלקינו הנזכר - הוא ה', כי בו גם בחינת רחמים. ושני השמות כלם אחד... וקבל ישראל, בין
 יתנהג עמך בשם ה' שהוא רחמים, בין בשם אלקינו שהוא דין - נכלל בה', כי הלא שתי הבחינות הם רחמים. וזהו ה'
 אלקינו ה', כי הם ייסורין לטובה ולא להנקם. ואל תתמה, כי הלא שתי הבחינות אחד הם בעצם, וזה אומרו אחד.

11. תלמוד בבלי - מסכת ברכות דף יג עמוד ב

אמר ליה רב לרבי חייא: לא חזינא ליה לרבי דמקבל עליה מלכות שמים. אמר ליה: בר פחת! בשעה שמעביר ידיו על
 פניו מקבל עליו עול מלכות שמים

12. שולחן ערוך - אורח חיים סימן סא סעיף ה

נוהגין ליתן ידיהם [ר"ל יד ימין - מ"ב] על פניהם בקריאת פסוק ראשון, כדי שלא יסתכל בדבר אחר שמונעו מלכוין.

13. חידושי תורה ותולדות קול אריה - עמי קב (אות קלה)

שמעתי בשם כ"ק זקנינו ז"ל [שו"ת קול אריה, פתח טוב (אות ז)] נפרש הפסוק "אל תירא מרדה מצרים כי לגוי גדול
 אשימך שם וכו' ויוסף ישית ידו על עיניך" (בראשית מו: ג-ד). **ובזוהר הקדוש "דא רזא דקריאת שמע".**
 הכוונה כבר נודע כי מאתו ית"ש מקור הטוב לא תצא הרעות, ומה שנדמה לענינו שהוא רע יען שטח עינינו מראות
 ולהבין מקודם שזה לטובה, וכאשר פירשו בספה"ק ענין ק"ש שאנו אומרים שמע ישראל ה' שהוא רחמים, אלקינו הוא
 דין ה' אחד הכל הוא חסד ורחמים. וזה טעם הנחת ידים על העינים בק"ש - רמז שלא להביט על מה שנראה לעיני בשר
 שח"ו לא טוב, רק להאמין שהכל לטובה. וזה אנו יכולין ללמוד ממעשה דיוסף, אשר בראשית חשבנו כי לרעתו היא
 אבל כשאנחנו מביטין למפרע נוכח לדעת כי הכל היה לטובתו... ויעקב ירא לירד למצרים מסבת הגלות ושעבוד
 שישבלו שם בניו אחריו וע"כ אמר לו ה' "אל תירא מרדה מצרים" כי הכל לתכלית הטוב כי כל הצלחות שזכו ישראל
 בצאתם ממצרים היה רק ע"י שהיו במצרים בכור הברזל. וע"כ אמר "ויוסף" המעמד ומצב של יוסף "ישית ידו על
 עיניך" ילמוד אותך לדעת שלא תביט על מה שנראה ונדמה לעינים שהוא רע רק להאמין שהכל לטובה וז"ש הזוה"ק דא
 רזא דק"ש דענין ק"ש גם כן להעביר ידו על עיניו ולהאמין כי ה' אלקינו - הרחמים והדין - ה' אחד, רק חסד ורחמים.

14. רש"י - פרשת ויגש פרק מז פסוק כט

ויבך על צואריו עוד - אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע:

15. גור אריה - שם

שכאשר בא יעקב וראה את יוסף בנו מלך, בא בלבו אהבתו ויראתו של הקב"ה איך מדותיו הם טובות ושלמות, ומשלם שכר טוב ליראיו. וזהו מדת החסידים אשר יקרה להם טוב מתדבקים אל הקב"ה על הטובות והאמת שעשה עמם. וזהו קריאת שמע שבו נזכר ייחוד מלכות שמים ואהבתו. וראוי היה לקרות ק"ש כאשר בא אליו יוסף אחר הצער הגדול אשר היה לו בעבורו, ועתה ראה אותו מלך, היה אוהב את הקב"ה אשר עושה לו זה, וקבל מלכותו ואהבתו ויראתו

16. תלמוד בבלי - מסכת ברכות דף טא עמוד ב

בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן? אמר להם: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו?

IV. Light and Dark, Good and Evil**17. ישעיהו פרק מה פסוק ז**

יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא רע אני ה' עשה כל אלה:

18. תלמוד בבלי - מסכת ברכות דף יא עמוד ב

מאי מברך? אמר רבי יעקב אמר רבי אושעיא: יוצר אור ובורא חשך. לימא: יוצר אור ובורא נוגה! כדכתיב קאמרינן. אלא מעתה: עשה שלום ובורא רע, מי קא אמרינן כדכתיב? אלא, כתיב רע וקרינן הכל לישנא מעליא, הכא נמי לימא נוגה לישנא מעליא! אלא אמר רבא: כדי להזכיר מדת יום בלילה ומדת לילה ביום. בשלמא מדת לילה ביום כדאמרינן יוצר אור ובורא חשך, אלא מדת יום בלילה היכי משכחת לה? אמר אביי: גולל אור מפני חשך וחשך מפני אור

19. רבינו יונה - מסכת ברכות דף ה עמוד ב (בדפי הרי"ף)

והיה אומר הרב רבי אליהו הצרפתי ז"ל שטעם הדבר משום דאמרינן בגמרא [חולין דף פז ע"א] שהוא מינאה דאמר לרבי מי שברא אור לא ברא חשך ומי שברא חשך לא ברא אור שנאמר "יוצר אור ובורא חשך" כלומר ממה שלא אמר יוצר אור וחשך משמע שכל אחד ואחד היה לו בורא לבדו, אמר לו שוטה שפיל לסיפיה דקרא ["אני ה' עושה כל אלה"] שהוא לבדו ברא הכל וע"כ אנו אומרים מדת יום בלילה ומדת לילה ביום להודיע שבורא אחד ברא הכל

20. סידור (נוסח אשכנז) - ברכות קריאת שמע

לֵא-ל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יְתֵנוּ. לְמַלְאךָ אֵ-ל חַי וְקַיִם וְמִירוֹת יֵאֲמְרוּ וְתִשְׁבְּחוֹת יִשְׁמְעֵנוּ. כִּי הוּא לְבָדוּ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת. עוֹשֵׂה חֲדָשׁוֹת. בְּעַל מְלָחְמוֹת. זוֹרֵעַ צְדָקוֹת. מְצַמֵּיחַ יְשׁוּעוֹת. בּוֹרֵא רְפוּאוֹת. נוֹרָא תְהִלּוֹת. אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת: הַמְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית. כְּאֲמֹר לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים. כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תֵּאִיר וְנִזְכָּה כְּלָנוּ מִהֲרָה לְאוּרוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה ה' יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

21. סידור (נוסח אשכנז) - קדושה לשחרית של שבת

מְמַקְוֵמָה מְלַכְנוּ תּוֹפְיעַ וְתִמְלוֹךְ עֲלֵינוּ כִּי מְחַכֵּים אֲנַחְנוּ לָךְ מְתִי תִמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקִרְוֹב בְּנִימְנוּ לְעוֹלָם וְעַד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדֵּל וְתִתְחַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ לְדוֹר וָדוֹר וּלְגִצְחַח נְצַחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה מְלַכּוֹתָהּ כְּדָבָר הַאֲמֹר בְּשִׁירֵי עֲגוּף עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָה: מְלֹךְ ה' לְעוֹלָם אֱלֹקֵינוּ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּ-ה':

22. “The Longest Berachah” by R’ Yisroel Reisman (“Pathways of the Prophets” - p. 218)

The sanctification of Hashem's Name at all times - in times of joy and times of pain alike - is the theme of the first *berachah* of *Krias Shema*...

The *Mussar* masters would say that a person cannot begin to work on *emunah* and *bitachon* during times of tragedy. It takes great strength to live a life focused on *emunah* and *bitachon*. When the going is good, when things are running smoothly, this is the time to prepare for life's challenges. When a person finds himself in a hospital bed, it is too late to begin working on faith. When someone loses his job, it is not the moment to teach him that everything Hashem does is for the best. This attitude must be learned and absorbed before a person's moment of challenge arrives.

Shema and its *berachos* are the daily training session for a *baal bitachon*. We begin *birchos Krias Shema* by recognizing that all angels — those that we want to meet, and those that we would prefer not to encounter — are messengers from Hashem. All come on the same mission. They are all beloved, flawless, mighty, and holy. We then close our eyes in concentration and solemnly proclaim the *Shema*, affirming our faith in a God of Justice who is also the God of Mercy.

It is a lot to think about — especially on a weekday morning when the chazzan often speeds through the davening... Slow down! It takes an extra minute to think as you recite the words. “*Kulam ahuvim* — they are all beloved. *Kulam giborim* - they are all mighty.” How Klal Yisrael suffers in galus from displays of Heavenly might! But “*kulam osim retzon Konam* — they are all fulfilling Hashem's Will.”

Take the time to recite this *berachah* with concentration, every day, and you will be well prepared to handle the challenges of life.

Takeaways:

1. Building on Pesukei D’Zimra, we praise creation to deepen faith and love for Hashem
2. Analyzing events of the world raises a crisis of faith - just like the dispute between angels
 - a. Just as all angels are beloved and accepted, we too accept all the ways of Hashem
3. Perfect intro to *Shema*: acknowledge our limited vision, affirm Hashem is the One source
4. This is the deeper “light and dark” we are attributing to Hashem
 - a. This is our daily chance to work on real, deep *emunah* and *bitachon* for life